

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.97.2023

z dnia 18 września 2023 r.

Wójt Gminy Dąbie

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688)

stwierdzam nieważność

zarządzenia Nr 67/2023 Wójta Gminy Dąbie z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie odwołania Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu, w całości - jako niezgodnego z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz.900, z późn. zm.).

Uzasadnienie

W dniu 3 sierpnia 2023 r. Wójt Gminy Dąbie wydał zarządzenie Nr 67/2023 w sprawie odwołania Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu.

W podstawie prawnej zarządzenia wskazano przepisy art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900) oraz wskazano, że zasięgnięto opinii Lubuskiego Kuratora Oświaty.

Wskazane zarządzenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone organowi nadzoru w dniu 25 sierpnia 2023 r. Wraz z nim przedłożone zostały również :

- wniosek Wójta Gminy Dąbie z dnia 18 lipca 2023 r., znak OR.2120.5.2023.JK, z prośbą o wydanie opinii przez Lubuskiego Kuratora Oświaty w sprawie odwołania Pani Barbary Toroń- Fórmanek z funkcji dyrektora Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Dąbiu oraz pismo uzupełniające z dnia 24 lipca 2023 r., znak OR.2120.5.2023.JK;
- opinia Lubuskiego Kuratora Oświaty w Gorzowie Wlkp. z dnia 1 sierpnia 2023 r., znak KO.II.544.3.16.2023.AŻ;
- kserokopia skargi nauczyciela wraz z uchwałą Rady Gminy Dąbie NR XLV/258/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu;
- pisemne skargi i uwagi rodziców na działalność dyrektora kierowane do Lubuskiego Kuratora Oświaty;
- pismo z dnia 6 czerwca 2023 r. rodziców uczniów kl. V Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Dąbiu w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dąbiu, kierowane do Lubuskiego

Kuratora Oświaty (do wiadomości Wójta Gminy Dąbie) dotyczące naruszenia bezpieczeństwa dzieci podczas zajęć lekcyjnych;

- pismo Wójta Gminy Dąbie z dnia 23 czerwca 2023 r., znak OR.4424.16.2023.AS, kierowane do Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu wraz z odpowiedzią Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu do Wójta Gminy Dąbie z dnia 26 czerwca 2023 r.;
- raport z audytu Urzędu Gminy Dąbie z dnia 24 czerwca 2023 r.;
- protokół kontroli przeprowadzonej w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Dąbiu, który dostępny jest na stronie BIP Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim oraz w siedzibie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Dąbiu;
- pismo Wójta Gminy Dąbie z dnia 24 lipca 2023 r., znak OR.2120.6.2023.JK, do Dyrektora Zespołu Szkolno -Przedszkolnego w Dąbiu w sprawie złożenia wyjaśnień nieobecności w pracy;
- notatka służbowa pracownika Urzędu Gminy Dąbie z dnia 3 sierpnia 2023 r. dotycząca próby skontaktowania się Wójta Gminy Dąbie z panią Dyrektorem celem poinformowania o odwołaniu ze stanowiska Dyrektora Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Dąbiu;
- potwierdzenie wysłania Zarządzenia Nr 67/2023 Wójta Gminy Dąbie z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie odwołania Dyrektora Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Dąbiu drogą mailową oraz pocztą tradycyjną do Pani Barbary Toroń-Fórmanek.

W toku badania legalności przedmiotowego zarządzenia organ nadzoru stwierdził, że ww. akt został podjęty z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.). Naruszenie to polegało na odwołaniu Pani Barbary Toroń-Fórmanek ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Dąbiu w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia, pomimo niezastąpienia przesłanki przypadku szczególnie uzasadnionego.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego „Organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 8, dla uczniów szkół artystycznych prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może odwołać nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia”. Wobec powyższego o ocenie prawidłowości zarządzenia decydują okoliczności faktyczne w jakich doszło do jego podjęcia. Wyłącznie wtedy, gdy okoliczności te kreują „przypadek szczególnie uzasadniony”, o jakim mowa w art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego, akt odwołujący nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia znajduje uzasadnienie prawne.

Należy na wstępie wskazać, że art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego (tak jak cała ustawa) wszedł w życie z dniem 1 września 2017 roku, jednak norma wynikająca z jego treści jest tożsama z tą, która wynikała z poprzedzającego go art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915). Tożsame jest bowiem brzmienie obu regulacji. Tym samym aktualny pozostaje, wypracowany w oparciu o przepisy ustawy o systemie oświaty, dorobek doktryny i orzecznictwa dotyczący możliwości odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

Ze względu na powyższe, organ nadzoru zauważa w pierwszej kolejności, że w utrwalonym orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Sądu Najwyższego wskazuje się, iż przytoczony wyżej przepis ustawy, będący podstawą wydanego aktu, tworzy pewnego rodzaju gwarancję dla stabilności stosunku zatrudnienia nauczycieli. Jeśli natomiast ustawodawca stwarza dla pewnych, wyraźnie określonych grup pracowników (w tym przypadku nauczycieli) szczególne i rygorystyczne gwarancje zatrudnienia, to rolą organu nadzoru przy badaniu legalności aktu jest dołożenie wszelkich starań, aby owe gwarancje rzeczywiście funkcjonowały w praktyce (wyrok NSA z dnia 27 marca 2013 r., I OSK 2942/12; wyrok NSA z dnia 9 kwietnia 2013 r., I OSK 2703/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2003 r., I PK 103/03).

Z tych też względów pojęcie użyte przez ustawodawcę w art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego, a więc „przypadki szczególnie uzasadnione”, których zaistnienie warunkuje możliwość odwołania dyrektora szkoły z pełnienia funkcji bez wypowiedzenia w trakcie roku szkolnego, powinno być interpretowane w sposób ścisły, a w razie wątpliwości nawet zawężający. Wynika to z faktu, że art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego stanowi wyjątek od ogólnej zasady stabilności stosunku zatrudnienia, wobec czego stosowanie jego wykładni w sposób rozszerzający jest niedopuszczalne.

Przepis ten odnosi się do konkretnych, poważnych, zawinionych przez dyrektora lub niezależnych od niego, przypadków, w których nie jest możliwe dalsze pełnienie przez dyrektora szkoły jego funkcji kierowniczej. Ponadto, z powyższych względów winna zachodzić konieczność natychmiastowego przerwania jego czynności, w przypadku, gdy dalsze wykonywanie funkcji dyrektora godziłoby w interes szkoły i powodowałoby destabilizację w jej funkcjonowaniu w zakresie zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (wyrok NSA z dnia 9 kwietnia 2013 r., I OSK 2703/12; wyrok NSA z dnia 14 lutego 2013 r., I OSK 1797/12; wyrok NSA z dnia 26 września 2012 r. I OSK 1633/12; wyrok NSA z dnia 26 lipca 2012 r., I OSK 724/12; wyrok NSA z 18 maja 2012 r., I OSK 10/12; wyrok NSA z dnia z 29 lipca 2010 r., I OSK 525/10). Regulacja ta przewidziana jest więc dla przypadków wymagających natychmiastowego działania organu, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce (wyrok NSA z dnia 19 lutego 2002 r., II SA 3053/01).

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem sądów administracyjnych za przypadki szczególnie uzasadnione należy zatem uznać sytuacje, w których łącznie: 1) zdarzenia (działania lub zaniechania) miały charakter zupełnie wyjątkowy, nadzwyczajny (wykraczający poza działanie rutynowe); 2) miały charakter niedopełnienia przez nauczyciela - dyrektora szkoły lub placówki obowiązków lub naruszenia uprawnień określonych prawem; 3) stwierdzone uchybienia są tego rodzaju, że powodują destabilizację w realizacji funkcji (dydaktycznej, wychowawczej i oświatowej) szkoły lub placówki; 4) konieczne jest natychmiastowe zaprzestanie wykonywania funkcji dyrektora, albowiem dalsze zajmowanie stanowiska dyrektora godzi w interes szkoły jako interes publiczny. Wszystkie te warunki muszą wystąpić łącznie. Dopiero zaistnienie tak rozumianego, szczególnie uzasadnionego przypadku, upoważnia organ prowadzący szkołę, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty (art. 66 ust. 2 Prawa oświatowego), do odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia. "Szczególnie uzasadnione przypadki" oznaczają więc tylko takie sytuacje, w których nie jest możliwe pełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej i zachodzi

konieczność natychmiastowego przerwania wykonywania funkcji dyrektora z uwagi na zagrożenie dla interesu publicznego i dalszego funkcjonowania szkoły. Zagrożenie to musi być przy tym na tyle istotne, że nie pozwala na dalsze wykonywanie obowiązków przez daną osobę. Podstawą odwołania dyrektora w rozumieniu art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy prawo oświatowe nie mogą być przypadki zwyczajne, typowe - **bazujące na negatywnej ocenie pracy czy wykonywania bieżących zadań nauczyciela - dyrektora szkoły**. Muszą być tego rodzaju, że uniemożliwiają nauczycielowi dalsze sprawowanie funkcji kierowniczej z przyczyn od niego niezależnych (np. długotrwała choroba) lub leżących po jego stronie, co pozbawia placówkę realnego kierownictwa i uniemożliwia jej efektywne funkcjonowanie. **Negatywna ocena działalności dyrektora szkoły przez organ prowadzący w zakresie gospodarki finansowej szkoły lub innych zaniedbań dotyczących organizacji pracy szkoły nie mieszczą się w pojęciu szczególnie uzasadnionych przypadków i nie uzasadniają odwołania dyrektora szkoły w trybie tego przepisu**. Inne zaniedbania dotyczące organizacji pracy szkoły, zwłaszcza odmienna koncepcja prowadzenia placówki oświatowej, czy też **konflikt z organem prowadzącym lub współpracownikami** nie uzasadniają odwołania dyrektora szkoły na tej podstawie (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 25 stycznia 2023 r., II SA/Ke 517/22). Poważny konflikt między dyrektorem szkoły, a radą pedagogiczną czy radą rodziców nie mieszczą się w pojęciu szczególnie uzasadnionych przypadków i nie uzasadniają odwołania dyrektora szkoły na tej podstawie. Podobnie z resztą jak **utrata zaufania do dyrektora szkoły** (wyrok NSA z 28 lutego 2020 r., sygn. akt I OSK 1479/19).

Ponadto, wskazania wymaga, że skoro art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego przewiduje możliwość odwołania nauczyciela „w przypadkach szczególnie uzasadnionych”, to zarówno ocena, jak i uznanie organu, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze, a następnie odwołuje go z tego stanowiska, nie mogą mieć charakteru dowolnego lub arbitralnego, lecz powinny być dokładnie i szczegółowo wywiedzione oraz uargumentowane w uzasadnieniu podjętego aktu o odwołaniu. Nie można przy tym opierać się na subiektywnych odczuciach organu prowadzącego, co do wpływu zaistniałych zdarzeń na funkcjonowanie placówki oświatowej. Dla skuteczności dokonanego odwołania konieczne jest, aby zagrożenie dla placówki, jakie wiązałoby się z pozostawieniem dyrektora na jego stanowisku, było realne, aktualne i obiektywne.

Dla oceny, czy w sprawie nastąpił przypadek szczególnie uzasadniony zasadnicze znaczenie mają więc okoliczności wykazane w uzasadnieniu kontrolowanego aktu (wyrok SN z dnia 19 lutego 1997 r., III RN 3/97). Prawdliwość aktu o odwołaniu ze stanowiska dyrektora placówki oświatowej (w tym przypadku zarządzenia Wójta) trzeba zatem oceniać na podstawie faktów, które zostały wskazane w jego uzasadnieniu. Powołane tam okoliczności muszą być konkretne i dowiedzione w stosownym postępowaniu poprzedzającym wydanie zarządzenia oraz znajdować pełne potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. Przy kontroli odwołania ze stanowiska dyrektora placówki oświatowej znaczenie ma zatem nie tylko to, czy taki akt zawiera uzasadnienie. Istotne są również wywody przytoczone przez organ, gdyż to, jakie zdarzenia uznał on za przesłanki odwołania, musi wynikać bezpośrednio z uzasadnienia podjętego w tym zakresie zarządzenia. Tylko te argumenty (w zestawieniu z zebranych w sprawie materiałem dowodowym) pozwalają na ustalenie motywów, jakimi kierował się organ, pozbawiając dyrektora dotychczasowej funkcji kierowniczej oraz ocenę, czy podane przez organ przyczyny rzeczywiście można uznać za przypadek szczególnie uzasadniony, w rozumieniu art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego. Konieczne jest przy tym podkreślenie, że

materiał dowodowy nie może zastępować uzasadnienia, lecz winien jedynie potwierdzać to, co „powinno być dokładnie oraz szczegółowo wywiedzione i umotywowane w uzasadnieniu [podejmowanego aktu]. [...] to, jakie zdarzenia [...] [organ] uznał za przesłanki odwołania, musi wynikać bezpośrednio z uzasadnienia” (wyrok WSA z dnia 7 sierpnia 2013 r., IV SA/Po 627/13). „W uzasadnieniu aktu odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora należy omówić wytykane mu nieprawidłowości oraz wykazać i szczegółowo umotywić na czym polega «szczególne uzasadnienie» danego przypadku i dlaczego w okolicznościach danej sprawy organ skorzystał z przyznanych mu ustawowo kompetencji. Tak więc akt odwołania dyrektora placówki nie może być następnie uzupełniany późniejszymi wyjaśnieniami przyczyn takiego odwołania”(wyrok NSA z dnia 7 lutego 2013 r., I OSK 2412/12).

Co więcej, organ nadzoru, podobnie jak sąd administracyjny, nie może przy weryfikacji aktu uwzględnić niewykazanych w uzasadnieniu przesłanek odwołania (wyrok NSA z dnia 9 kwietnia 2013 r., I OSK 2703/12), a zatem nawet jeżeli istniałyby uzasadnione przyczyny odwołania, które nie zostały wykazane (co nie jest jednoznaczne z ich wymieniem) w uzasadnieniu, akt odwołujący należy ocenić jako istotnie naruszający prawo.

Przy zastosowaniu omawianego trybu odwołania dyrektora szkoły w trakcie roku szkolnego bez wypowiedzenia ważnym aspektem jest bezpośredni związek pomiędzy stwierdzonymi zdarzeniami, uchybieniami, nieprawidłowościami, a momentem podjęcia decyzji o odwołaniu dyrektora. Ma to znaczenie w kontekście wymogu natychmiastowości działania organu prowadzącego. Tylko bowiem podjęcie działań bez zbędnej zwłoki będzie uzasadniało odwołanie dyrektora w tym trybie.

W przedmiotowym przypadku, z uzasadnienia zarządzenia Wójta Gminy Dąbie wynika, że podstawą do odwołania dyrektora ze stanowiska były:

1) naruszenie dyscypliny finansów publicznych - nierozliczenie inwentaryzacji oraz niewskazanie obszarów ryzyka, które uniemożliwiają przeprowadzenie inwentaryzacji w podstawowym terminie - art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 289 ze zm.) "... naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.);

2) narażenie bezpieczeństwa uczniów poprzez dopuszczenie do sytuacji prowadzenia zajęć bez nadzoru osoby do tego upoważnionej, tj. w dniu 5 czerwca br. zajęcia lekcyjne z klasą V prowadzone były przez studenta pedagogiki bez nadzoru nauczyciela oraz miało miejsce wyjście tej klasy poza teren szkoły ze studentem do marketu. Zaistniała sytuacja narusza przepisy § 2 i 13 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz.1604);

3) uznanie za zasadną skargi na dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu, wniesionej przez nauczyciela na nienależyte wykonywanie zadań dotyczących sposobu prowadzenia postępowania wyjaśniającego sytuację konfliktową dotyczącą osoby nauczyciela oraz uczennicy (następnie grupy uczennic), a także naruszenie jego interesów ,dobrego imienia, w tym oczerniania, wywołując tym stres u nauczyciela (uchwała Rady Gminy Dąbie NR XLV/258/2023 z dnia 22

czerwca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu);

4) liczne skargi i uwagi rodziców na działalność dyrektora szkoły;

5) wskazanie nieprawdziwych informacji podczas kontroli przeprowadzonej przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny - Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.:

- w zakresie zaspokojenia potrzeb związanych z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wymienionych w protokole kontroli w trybie działań doraźnych znak:KO.II.5533.75.2023.JLI.IB z dnia 13 czerwca br. Zgodnie z niniejszym protokołem z wyjaśnień dyrektora wynika, że zaspokojenie wszystkich potrzeb związanych z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej ogranicza organ prowadzący organizację dowozów uczniów. Organ prowadzący w zakresie organizacji dowozów uczniów ustala harmonogram dowozów dostosowany do obowiązującego w danej placówce planu zajęć lekcyjnych, który przekazywany jest do placówki w celu uzyskania akceptacji. Wskazano, iż w roku szkolnym 2022/23 rozkład jazdy autobusu szkolnego każdorazowo był uzgadniany i akceptowany przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbiu,

- na podstawie powziętych informacji od grona pedagogicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu:

* nauczyciele nie zostali zapoznani z Planem i Sprawozdaniem z Nadzoru Pedagogicznego dyrektora szkoły, (w protokole z kontroli jest wskazane inaczej),

* raporty z egzaminów próbnych oraz egzaminów zewnętrznych nie były sporządzane,

* nauczycielom nie jest znany Rejestr Skarg i Wniosków oraz procedura postępowania w sprawie skarg i wniosków,

* rzekoma obecność dyrektora na obserwacji zajęć języka angielskiego w klasie V w dniu 16.01.2023 r., która tego dnia według planu lekcji nie miała języka angielskiego.

6) pozostawienie placówki bez osoby sprawującej nadzór w dniach 19-20.07.2023 r. Pani Dyrektor była nieobecna w pracy we wskazanym terminie. Wniosek o udzielenie urlopu wypoczynkowego złożony został w sekretariacie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu, a nie w sekretariacie Urzędu Gminy Dąbie w celu zatwierdzenia przez Wójta Gminy. Tym samym Pani dyrektor nie uzyskując akceptacji Wójta jako pracodawcy, nie pojawiła się w pracy pozostawiając placówkę bez kontroli.

W ocenie organu nadzoru istotne znaczenie w sprawie ma charakter zarzutów sformułowanych przez Wójta Gminy Dąbie w uzasadnieniu zarządzenia. Zarzuty te nie przesądzając o ich zasadności albo jej braku, odnoszą się bowiem do kwestii zarządzania zespołem szkolno-przedszkolnym, w tym realizowania wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego wobec osób tam zatrudnionych i uczniów, a także wobec wójta jako pracodawcy, prowadzenia gospodarki finansowej zespołu, przejrzystości podejmowanych przez dyrektora działań, oraz relacji ze współpracownikami. Z kolei tego rodzaju przypadki, zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 września 2021 roku, sygn. III OSK 2403/21, nie mogą być podstawą odwołania dyrektora z zajmowanego stanowiska bez wypowiedzenia. W wyroku tym NSA wskazał, że pojęcie "szczególnie uzasadnionych przypadków" na tle art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2016 r. Prawo oświatowe, powinno być rozumiane wąsko. Szczególnie uzasadnione przypadki oznaczają tylko takie sytuacje, w których nie jest możliwe pełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej i zachodzi konieczność

natychmiastowego przerwania wykonywania funkcji dyrektora z uwagi na zagrożenie dla interesu publicznego i dalszego funkcjonowania szkoły. Zagrożenie to musi być przy tym na tyle istotne, iż nie pozwala na dalsze wykonywanie obowiązków przez daną osobę. Podstawą odwołania dyrektora określoną w tym przepisie nie mogą być przypadki zwyczajne, typowe - bazujące na negatywnej ocenie pracy czy wykonania bieżących zadań nauczyciela - dyrektora szkoły. Stwierdzone zaniedbania w zakresie gospodarki finansowej szkoły, czy organizacji jej pracy nie stanowią szczególnie uzasadnionych powodów odwołania osoby z funkcji dyrektora szkoły w tym trybie.

W uzasadnieniu zarządzenia wskazano bardzo ogólnikowo, że powyższe przyczyny spowodowały destabilizację placówki pod względem dydaktycznym, wychowawczym, oświatowym. Stwierdzono, że dalsze kierowanie placówką przez dotychczasowego dyrektora stanowiłoby istotne zagrożenie dla jej funkcjonowania. W związku z tym, jedyną możliwością było jego odwołanie w trakcie roku szkolnego w związku z zagrożeniem interesu publicznego, w szczególności interesu szkoły, finansów publicznych oraz dobra uczniów, w tym ich bezpieczeństwa i rozwoju.

Wójt Gminy Dąbie w kontekście wskazanych zarzutów wobec dyrektora w żaden sposób nie wykazał w jaki sposób te naruszenia spowodowały destabilizację funkcjonowania szkoły, czy też zagrożenia dla interesu publicznego. Dlatego w ocenie organu nadzoru nie zostały wykazane przez Wójta Gminy w uzasadnieniu aktu okoliczności wymagane treścią przepisu art. 66 ust. 1 pkt Prawa oświatowego, które pozwalałyby na odwołanie dyrektora z zajmowanego stanowiska bez wymaganego ustawą okresu wypowiedzenia. Wymaganiu wykazania tych okoliczności nie czyni zadość powołanie się w uzasadnieniu zarządzenia na bliżej niesprecyzowany interes szkoły jako interes publiczny.

Zachowania, które w orzecznictwie sądów administracyjnych, niewątpliwie pozwalają organowi prowadzącemu jednostkę na skorzystanie wobec dyrektora szkoły z przepisu art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego, zostały przykładowo wskazane w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 września 2021 roku (III OSK 2403/21). Wskazano w nim, że zachowaniami takimi są np. kradzież alkoholu w sklepie, błędy organizacyjne, które postawiły placówkę w stan zagrożenia likwidacją, poniżanie, upokarzanie i ignorowanie pracownika oraz wykorzystanie pracowników do przeprowadzenia remontu w mieszkaniu dyrektora, zaniedbania w nadzorze nad pracownikami skutkujące molestowaniem seksualnym podopiecznych, zatrudnienie przez dyrektora swojej siostry w szkole, notoryczne nieregulowanie zobowiązań finansowych szkoły, długotrwała choroba uniemożliwiająca wykonywanie funkcji kierowniczej, która negatywnie wpływa na szkołę powodując jej dezorganizację. W sprawie dotyczącej dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu nie tylko brak takich zachowań, ale brak jest również zachowań o porównywalnym ciężarze rodzajowym.

Organ nadzoru z uwagi na specyfikę prowadzonego postępowania nadzorczego oraz swoją kognicję nie odnosi się do wszelkich kwestii przedstawionych przez Wójta Gminy Dąbie w przedłożonych dokumentach, a w szczególności nie przesądza o wystąpieniu określonych zdarzeń, oraz nie dokonuje ich oceny w świetle przepisów prawa pracy, czy też naruszenia innych przepisów Prawa oświatowego niż art. 66 ust. 1 pkt. 2 czy też ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.). Jak wskazano bowiem powyżej, przesłanki jakimi się kierował organ prowadzący przy odwoływaniu dyrektora szkoły w trakcie roku szkolnego

bez wypowiedzenia muszą jednoznacznie i całościowo wynikać z samego uzasadnienia aktu o odwołaniu, a dokumentacja zgromadzona w sprawie może jedynie stanowić dowód ich zaistnienia. Tym samym, organ nadzoru stwierdza jedynie, że w świetle przedstawionych przez Wójta Gminy Dąbie w uzasadnieniu zarządzenia nr 67/2023 z dnia 3 sierpnia 2023 roku okoliczności, brak było podstaw do odwołania Pani Barbary Toroń-Fórmanek z funkcji dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu w trybie art. 66 ust. 1 pkt. 2 Prawa oświatowego tj. w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia. Podkreślić należy, że to na organie prowadzącym szkołę (zespół, placówkę) spoczywa ciężar wykazania w uzasadnieniu aktu o odwołania z funkcji dyrektora, że w konkretnym przypadku wystąpił przypadek szczególnie uzasadniony. Zdaniem organu nadzoru Wójt Gminy Dąbie nie wykazał, że w sprawie wystąpił taki szczególnie uzasadniony przypadek powodujący konieczność odwołania Pani Barbary Toroń-Fórmanek z funkcji dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia, a co za tym idzie dopuścił się rażącego naruszenia prawa, co skutkowało koniecznością stwierdzenia nieważności badanego zarządzenia.

Należy również zauważyć, że zgodne z zaprezentowanym w niniejszym rozstrzygnięciu nadzorczym stanowiskiem, uprzednio również Lubuski Kurator Oświaty pismem z dnia 1 sierpnia 2023 roku, znak KO.II.544.3.16.2023.AŻ, negatywnie zaopiniował zamiar odwołania pani Barbary Toroń-Fórmanek ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu. Ponadto w odpowiedzi na zapytanie organu nadzoru Lubuski Kurator Oświaty wniósł zastrzeżenie do przedłożonego do zaopiniowania zarządzenia nr 67/2023 Wójta Gminy Dąbie, powołując się przy tym na fakt, że w dniu 1 sierpnia 2023 r. negatywnie zaopiniował zamiar odwołania Pani Barbary Toroń-Furmanek ze stanowiska Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.

Mając powyższe na uwadze należało stwierdzić nieważność zarządzenia Nr 67/2023 Wójta Gminy Dąbie z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie odwołania Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbiu w całości.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli